

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De Erote, & Anterote, Deque turpis amoris vesania. Capvt XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

se magis, quam rem amatam querunt: Amore vero amicitiae, qui non sua commodi, sed amicorum bonum appetunt.

Sapiens, inquit Seneca, etiamsi contentus est se, tamen habere amicum vult, si ob nihil aliud, ut exerceat amicitiam, ne tam magna virtus iaceat, non ob hoc, quod Epicurus dicebat, ut habeat, qui sibi aegro assideat, succurrat in vincula coniecto, vel inopi: sed ut aliquem habeat, cui ipse aegro assideat, quem ipse circumuentum hostili custodia liberet. Qui se spectat, & propter hoc ad amicitiam venit, male cogitat, quemadmodum coepit, sic desinet: & mox, qui villitatis causa assumptus est, tandem placebit, quamdiu vilis fuerit. Hac re florentes, amicorum turba circumsidet, circa euerfos ingens est solitudo, & inde amici fugiunt, vbi probantur. Hac re, ista tot nefaria exempla sunt, aliorum metu relinquentium, aliorum metu proidentium. (Deinde) ista, quam tu describis, negotiatio est, non amicitia.

Ad summum, D. Augustinus, rem secundum obiecta meriens, duos amores facit, Dei, & mundi, quod nomine Erotis, & Anterotis veteres expresserunt.

De Erote, & Anterote.

Deque turpis amoris vesania.

CAPVT XVII.

Dionys. l. 4. DIVINE, ut caetera, magnus ille Dionysius turpem amorem, idolum amoris, & lapsum a vero amore describit. Impurus amor idolum est amoris. *ἔρως ἀσχηρὸς οὐκ ἐστὶν ἀληθὴς, ἔρως, ἀλλ' εἰδωλόν, ἢ μάλλον ἐκπίπτει τῷ ὄντι.* Vt igitur magnum sceleris admittunt, qui prepotentis Dei maiestatem nullis terminis circumscriptionem, in Maris corpusculum colligunt, vel etiam in piscis, aut vulpis, aut simie figuram deformant: sic & eos culpa non mediocriter tenet fatendum est, qui affectum illi amoris, quem Deo dari, consecrati que oportebat, in putidi corpusculi, mundi, & reium humanarum quietas conuertunt. Inde natum est hoc portentum Cupidinis, ab inanibus Poetis, tam varijs carminibus celebratum. Sed opinor Alexis omnium solertissime depingit, monstrum enim facit ex omnium naturarum, ingeniorumque praepostera qua-

dam congerie agglutinatum, viriliter audax, muliebriter timidum, furorē, atque amentia praecipuus, callida ratione cordatur, labore infractionem, prodigalitate dissolutum, ambitione prodigiosum. Aristophonem autem in Pythagorite, narrat eundem e caelo praecipitum datum, & ijs, quibus ante micabat penis, indutam fuisse victoriam. Melius Aristhenes, apud Theodoretum, irridet eos, qui obsceni amoris, quasi Dei alicuius picturas faciunt, & infinitas in eum nugas committunt. Non est, inquit, non est Deus amor, sed natura corrupta vitium, a quo, dum vincuntur miseri homunciones, turpissimum animae morbum, Dei nomine consecrant.

Tὸν ὃ ἔρωτα κακίαν ἔλαλει τ' φύσεως, ἢς ἦ ποῖς ὄντες οἱ κακοδάμονες θεῶν τὴν νόσον καλοῦσι. Inde inuectus in Venerem. Vtinam, inquit, eam tenerem, quam ipsi sibi Deam fingunt, certe sagittis conficerem, quando tot lectissimas nobis matronas corripit. Quamobrem discretē monet Maximus Tyrius, verum amorem a falso secerni oportere, more nummulariorum, qui nummum legitimum discriminant ab adulterino. Proclus verò, & ipse Philosophus Platonius, in amoribus, idem contingere dicit, ac in sacris, & expiationibus. Qui se expiant (inquit) aut Deos consulunt, antequam puriori numinis praesentia fruantur, in varios terrenorum Demonum impetus, atque terribilia elementa nunquam incidunt, a quibus a sinceris bonis, a materiae faecem abripiuntur. Sic, & in vita institienda, tot popularium amorum turba impedimento est, quo minus liquidiore caelestium voluptate perfundamur. Hac ratio plerosque Ethnicorum mouit, ut Anterotem terreno amori contrarium facerent, quorum pugna expressis imaginibus describitur, apud Pausaniam in Eliacis. Cupido enim palmam tenet, quam Anteros infringere, atque extorque de manibus nititur. De hoc Anterote intelligendum Mariani scholiasti epigramma.

Οὐκ ἀπὸ παρ' ἡμῶν ἔνευ κούριον, οὐκ ἀπὸ γάμης. Εἶμι καὶ ὑλάτης ἔχον εὐφροσύνης. Ἀλλ' ἐγὼ ἐς καθαρόν μερόσων φρένα πυρσὸν ἀνάπτω. Εὐμαθίης, ψυχὴν δὲ οὐρανὸν εἰσατάγω.

Aristoph. ibid.

Theodoro- tus orat. 3.

Maximus Tyrius orat. 8.

Proclus l. de anima, & demonib.

Pausan. in Eliacis l. 1. Cupido e- pestler. Mar- rian. An- thol. l. 4.

De hoc ipso vide Lucianum in Encom. Do- mosi. l. 1. p. 89.

Ex ἧ ἀρετῆς σεφάνης πισύρων πλέκω ὄν
ἀφ' ἐκείνης,
Τούτ' ἴφ' ἔργων, πρῶτον τῆς ἑφίης ἐφο-
μοί.

Non ex vulgi vago (Hospes) Venere, non è
terra

Sum, nec corporos soboles lassitia:
Verum ego in pura mortalium mente facem
accendo

Proba eruditionis, mentem in caelum educo.

Ex quatuor autem virtutibus totidem co-
ronas decerpo.

Quas omnes sero, ed prima me coronat sapien-
tia.

Tāiota lib.
de amore
diuino.

Hæc Ethnici per nebulam duntaxat vide-
runt. Quanto melius Christiani, inter quos sa-
piens ille idiota, in libello de amore diuino,
vtriusque pugnas non inani verborum fuce,
sed Dei mouentis spiritu describit, vbi de im-
pudico amore hæc habet. Talis amor est la-
queus animæ, discretum vitæ, mors suavis,
blanda percussio, interfectio liniciens, mei sel-
leum, pernicies delicata, mali natura boni co-
lore depicta, domus tempestatis, dulce vene-
num, malum spontaneum, supida iugulatio,
& omnium rerum calamitas. Nam Adam, &
Euam de Paradisi delicijs eiecit, cælestes ter-
renos fecit, humanum genus in infernum de-
mersit, vitam abstulit mundo, laborē, & pres-
suram inuenit, & malum quod ad mortem
perducit, sædat pueritiam, perdit iuuentutē,
incitat, ac inquietat emortuam carnem, & se-
nectutem.

De causis amoris in genere.

CAPVT XVIII.

Plato in
coniuiio.

Abulam narrat Plato in conuiuio de amo-
ris natalibus. Quando nata est, inquit,
Venus, parato conuiuio discubuerunt Dij
ceteri, & Concilij filius Porus, affluentie
Deus. Cum cænatu essent, Penia, (sive Latine
Paupertatem malis dicere) mendicatura ci-
bum, vt pote epulis illie abundantibus, ve-
nit, & circa fores obuersabatur. Porus qui-
dem neitate ebrius (vinum namque nondum
erat) Iouis hortum ingressus est, & somno
grauatus dormiebat. Penia verò inopia com-

Amoris na-
talis.

pulla, quo pacto filium, quasi quibusdam in-
sidijs ex Poru conciperet, excogitauit. Quare
iuxta illum accubuit, amoremque concepit.
Habet igitur amor ex matris ingenio, vt pau-
per sit, pulchrumque, & bonum, quasi nature
sue cumulatam absolutionem appetat. Hoc a-
moris obiectum, hæc causâ, & origo, vnde
omnes eliciuntur amores.

Pulchri verò, bonique magna est affinitas,
ingens amicitie nodus, vnde pulchrum, &
bonum Hebræi vno vocabulo *צדק* appell-
larunt, Græci *ἐκ καλῆς καὶ ἀγαθῆς* ynioue *καλο-
καγαθίας* fecerunt. Hec pulchritudo cum bo-
no semper copulata, illex est amoris, & fæx
ipsius cupiditatis. Vna est autem perfecta, &
absoluta omnibus numeris species, splendor
gloriæ penes patiem luminum, & figura sub-
stantiæ eius.

Illex amo-
ris nodus
fæx amoris
pulchrum,
& bonum.

Ex ea, tanquam ex lucis fonte, triplex e-
micat pulchritudo, vna quidem per Angeli-
cos intellectus, puras illas, & ab omni labe de-
tertas mentes. Altera per intellectuales ani-
mas, atomos quasdam stupendæ illius maie-
statis. Tertia denique cæcis longè inferior,
per varia corpora, quibus inest, longè, lateq;
spargitur, atque diffunditur; Non secus, ac si
lumen vnum, per tria quædam vitra, colori-
bus inter sese dissimillima, in oculos nostros
desiliat.

Triplex
pulchrum

Quod si eos aspectus haberemus, qui diu-
na liquido contemplari possent, rerum cæle-
stium pulchritudini, quasi purissimo fonti se-
per affixi, nunquam diuelleremur, sed misce-
ri, & hebetes, propter nature nostræ partim
inbecillitatem, partim etiam peruersitatem,
per species corporeas, quasi vitra, crassa ple-
runque, & sordida, pulchritudini, ac lucis ri-
uulos consecramur, ad quam etiam mentis
corruptiæ vitio, & contagione seruius hallu-
cinamur.

Quemad-
modum
circa pul-
chrum a-
per falli-
tur.

Secundū ad

Ex quo præclare Diuus Dionysius, ad veri
amoris faces, in animis excitandas, post pul-
chrum, & bonum, statim collocat φῶς καὶ τὸν
τὸν lumen intellectuale, quod cum ipsa lumen
pulchritudine coniungit. φῶς νοητὸν λέγου-
ται, καὶ ὑπὲρ πάντων ἀγαθῶν, ὡς ἀκτὴς πη-
γάς, καὶ ὑπερβλήσασα φωτοχυσία, πάντα
τὸ ὑπερκόσμιον, καὶ ἐγκόσμιον τοῦ ἐκ τῆς
πληρώματος αὐτῆς καταλάμπουσα, lu-
men intellectuale appellatur, quod supra
omne lumen bonum est, tanquam fontis ra-
dius.